

Eseu cu privire la tema și viziunea despre lume într-o poezie modernistă/artă poetică studiată

Context

Poezia „*Testament*” de Tudor Arghezi face parte din seria artelor poetice moderne ale literaturii române din perioada interbelică. Poezia este așezată în fruntea primului volum arghezian, „*Cuvinte potrivite*” (1927), și are rol de program literar, realizat însă cu mijloace artistice.

Tudor Arghezi este un înnoitor al limbajului poetic, prin încălcarea convențiilor și a regulilor. Particularități ale modernismului în poezia lui sunt: estetica urâtului, limbajul șocant, cu neașteptate asocieri lexicale și semantice, fantezia metaforică, înnoirile prozodice. Ține de tradiționalism ideea legăturii dintre generații și opțiunea pentru tematica socială.

1 Evidențierea trăsăturilor care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat într-un curent cultural/literar, într-o perioadă sau într-o orientare tematică

„*Testament*” este o artă poetică, deoarece autorul își exprimă propriile convingeri despre arta literară, despre menirea literaturii, despre rolul artistului în societate.

Este o artă poetică modernă, pentru că în cadrul ei apare o problemă specifică liricii moderne: transfigurarea socialului în estetic, estetica urâtului, raportul dintre inspirație și tehnica poetică. Interesul poezilor de a reflecta asupra creației lor, de a-și sintetiza concepția artistică și de a o transmite cititorilor, astfel că fiecare volum este deschis de o artă poetică.

artă
poetică
modernă

2 Prezentarea imaginilor/ideilor poetice, relevante pentru tema și viziunea despre lume din textul studiat

Tema poeziei o reprezintă creația literară în ipostaza de meșteșug, creație lăsată ca moștenire unui fiu spiritual – posterității.

Textul poetic este conceput ca un monolog adresat de tată unui fiu spiritual căruia îi este lăsată drept unică moștenire „cartea”, metonimie care sugerează opera literară. Cele două ipostaze lirice sunt desemnate de pronumele *eu* (tatăl spiritual, poetul) și *tu* („fiul”, cititorul, urmașii), iar în finalul poeziei, de metonimiile „robul” – „Domnul”. Lirismul subiectiv se justifică prin atitudinea poetică transmisă în mod direct și, la nivelul expresiei, prin mărcile eului liric: pronume și verbe de persoana I singular („*eu am ivit*”, „*am preschimbat*”), adjective posesive („*cartea mea*”), care se referă la eul

ipostaze
lirice

liric, dar și pronume și verbe de persoana a II-a singular („te”, „tine”, „urci”) sau substantive în vocativ („fiule”), care desemnează interlocutorul imaginar.

3 Ilustrarea elementelor de compoziție și de limbaj ale textului poetic studiat, semnificative pentru tema și viziunea despre lume (de exemplu: imaginar poetic, titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motiv poetic, laitmotiv, figuri semantice/tropi, elemente de prozodie etc.)

Titlul poeziei are două sensuri: unul denotativ și altul conotativ. În sens propriu, denotativ, cuvântul-titlu desemnează un act juridic prin care o persoană își exprimă dorințele ce urmează a-i fi îndeplinite după moarte, cu privire la transmiterea averii sale. Titlul amintește și de cărțile **Bibliei**, **Vechiul Testament** și **Noul Testament**, care conțin învățături religioase adresate omenirii. De aici derivă sensul figurat, conotativ al titlului: creația argheziană, „cartea”, este o moștenire spirituală lăsată de poet urmașilor.

Ca element de recurență, cuvântul „carte” are o bogată serie sinonimică în text: „testament”, „hrisov”, „cuvinte potrivite”, „slova de foc și slova făurită”.

cartea --
motiv
central

Textul poetic este structurat în cinci strofe cu număr inegal de versuri, grupate în trei secvențe poetice. Prima secvență (strofele I, II) sugerează legătura dintre generații: străbuni, poet și cititorii-urmași. Secvența a doua (strofele III, IV) redă rolul etic, estetic și social al poeziei. A treia secvență poetică (ultima strofă) reprezintă contopirea dintre har și trudă în poezie. Simetria textului este dată de plasarea cuvântului-cheie „carte” și a sinonimelor sale în cele trei secvențe poetice.

Incipitul, conceput ca o adresare directă a eului liric către un fiu spiritual („Nu-ți voi lăsa drept bunuri după moarte/Decât...”), evidențiază sensul titlului, ideea moștenirii spirituale, „un nume adunat pe-o carte”.

Prima strofă sugerează drumul dificil al cunoașterii și al acumulărilor străbătut de înaintași. În versul „Cartea mea-i, fiule, o treaptă”, formula de adresare „fiule” desemnează un potențial cititor, poetul identificându-se, în mod simbolic, cu un tată. Cartea este „o treaptă” în desăvârșirea cunoașterii.

În strofa a doua, „cartea”, creația elaborată cu trudă de poet, este numită metaforic „hrisovul vostru cel dintâi”, cartea de căpătâi a urmașilor.

Ideea centrală din cea ce de-a treia strofă este paralelismul și suprapunerea cu lumea obiectuală. În viziunea lui Arghezi, prin artă, cuvintele se metamorfozează, păstrându-și însă forța expresivă, idee exprimată prin oximoronul din versurile: „Veninul strâns l-am preschimbat în miere,/Lăsând întreagă dulcea lui putere”.

poezia cu
meșteșug

În strofa a patra apare ideea transfigurării socialului în estetic, prin faptul că durerea, revolta socială sunt concentrate în poezie, simbolizată prin metafora „vioară”.

La fel ca poetul francez Charles Baudelaire, în volumul „**Florile răului**”, Arghezi consideră că orice aspect al realității, indiferent că este frumos sau urât, sublim sau grotesc, poate constitui material poetic: „Din bube, mucegaiuri și noroi/Iscat-am frumuseți și prețuri noi”.

estetica
urâtului

Ultima strofă evidențiază faptul că muza, arta contemplativă, „pierde” în favoarea meșteșugului poetic. Poezia este atât rezultatul inspirației, al harului divin, sugerat de metafora „slova de foc”, cât și rezultatul meșteșugului, al trudei poetice, dedus din metafora „slova făurită”.

poezia ca
inspirație

Sursele expresivității și ale sugestiei se regăsesc la fiecare nivel al limbajului poetic, Tudor Arghezi fiind renumit pentru înnoirile lexicale, uneori șocante.

Figurile de stil și imaginile artistice sunt puse în relație cu o concepție nouă, modernă, privind poezia, resursele ei și misiunea poetului. Materialitatea imaginilor artistice se realizează prin fantezia metaforică, rezultând asocieri semantice surprinzătoare: comparația inedită („*Împărechiate-n carte se mărită/Ca fierul cald îmbrățișat în clește*”), epitetul rar („*seara răzvrătită*”, „*dulcea lui putere*”, „*torcând ușure*”, „*Dumnezeu de piatră*”, „*durerea... surdă și amară*”), oximoronul („*Veninul strâns l-am preschimbat în miere,/Lăsând întreagă dulcea lui putere*”).

Prozodia, îmbinând tradiție și modernitate, este inedită: poezia cuprinde strofe inegale ca număr de versuri, cu metrică (9-11 silabe) și ritm variabile, în funcție de intensitatea sentimentelor și de ideile exprimate. Rima ține de vechile convenții, fiind împerecheată.

elemente
de
prozodie

Concluzie

Poezia „*Testament*” de Tudor Arghezi este o artă poetică de sinteză pentru orientările poeziei interbelice, tradiționalism și modernism. Pornind de la aspectele liricii tradiționale, oferă alternative poetice moderne într-o operă poetică originală.